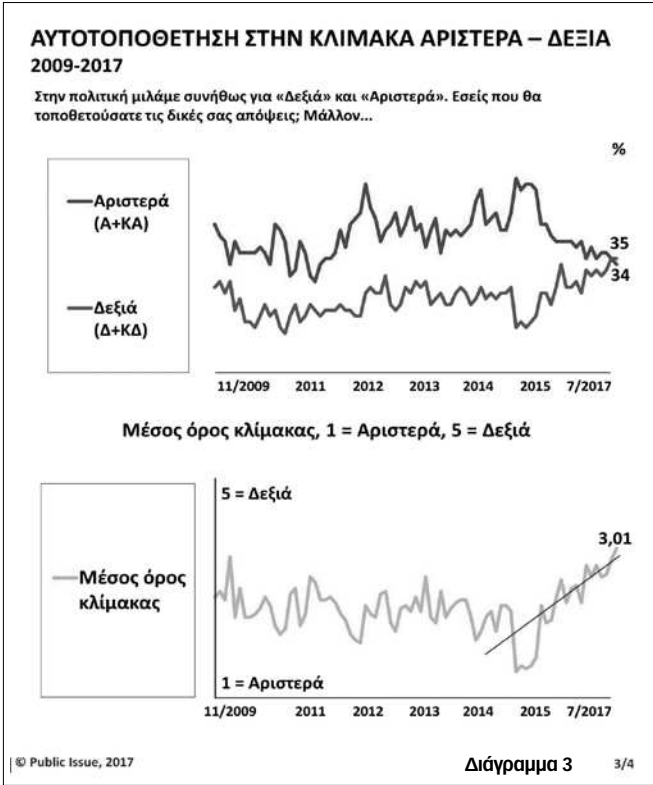

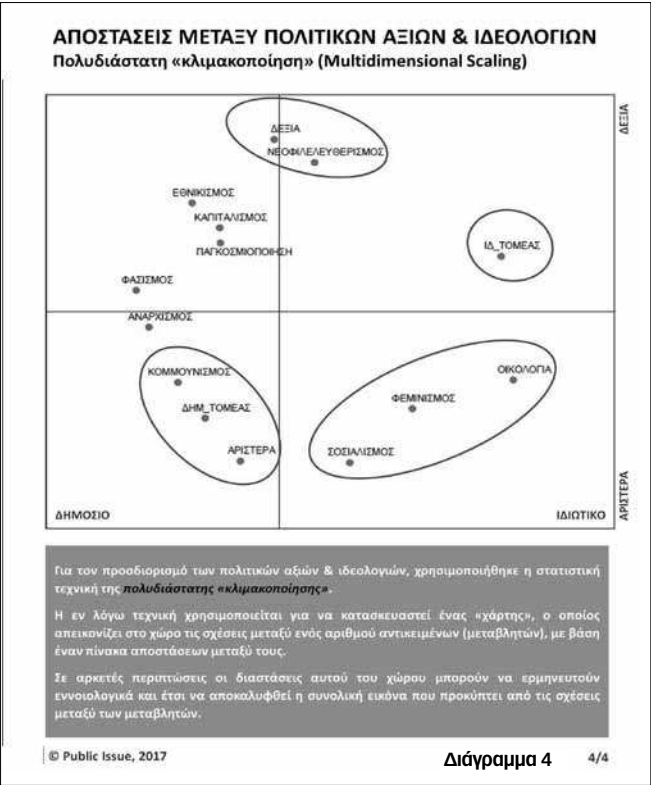

5. Η αποθέωση του «Ιδιωτικού τομέα» αποτυπώνει την πλήρη επικράτηση και την ιδεολογική ηγεμονία της κοινωνικής αξίας του «ιδιωτικού». Ως αξία, υπερβαίνει και εμφανίζεται πλήρως αποσυνδεδεμένη, όχι μόνο από τις παραδοσιακές πολιτικές αξίες της «Αριστεράς» και της «Δεξιάς», αλλά και από τις έννοιες του «Καπιταλισμού», και του «Νεοφιλευθερισμού». Αυτή η σημαντική ιδεολογική μεταβολή δεν είναι φυσικά άσχετη από το γεγονός ότι η κυβερνώσα αριστερά είναι που όχι μόνον υλοποιεί αλλά και υπερασπίζεται πολιτικά τις ιδιωτικοποιήσεις. Είναι όμως προφανές και έχει αποδειχθεί ιστορικά, ότι η κυριαρχία του Ιδιωτικού πάνω στο Δημόσιο ωφελεί πρωτίστως τη Δεξιά.

Αριστερά, Δεξιά και «Νέα Μεταπολίτευση»

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η επικράτηση του συντηρητισμού οφείλεται κατά βάση στην αρνητική έκβαση που είχε τελικά το πείραμα της αριστερής διαχείρισης της λιτότητας. Η εγκατάλειψη της πολιτικής εκπροσώπησης των κυριαρχούμενων τάξεων άνοιξε το δρόμο στη συντηρητική στροφή της κοινωνίας και την πολιτική επάνοδο της Δεξιάς. Η αριστερά απώλεσε την ιστορική ευκαιρία να εδραιώσει ηγεμονικά την παρουσία της. Η πολιτική μετάλλαξη της κυβερνώσας Αριστεράς, μετά το Δημοψήφισμα του 2015, ακύρωσε την τάση ριζοपाστικοποίησης που εκδηλώθηκε στην ελληνική κοινωνία με την κατάρρευση του μεταπολιτευτικού κομματικού συστήματος το 2012. Με την προσχώρηση του ΣΥΡΙΖΑ (καθώς και των ΑΝΕΛ) στη μνημονιακή στρατηγική, πραγματοποιήθηκε η πιο απότομη και χρονικά συμπυκνωμένη «σύγκλιση των

κομμάτων στην κορυφή», που έχει συμβεί ποτέ στο ελληνικό κομματικό σύστημα. Οι ιδεολογικές επιπτώσεις της συνθηκολόγησης του ΣΥΡΙΖΑ και της αποδοχής της νεοφιλελεύθερης ιδεολογίας και πολιτικής είναι πολύ σημαντικές και μακροπρόθεσμες. Τα τελευταία δύο χρόνια, η διάψευση των ελπίδων διόγκωσε την κοινωνική απογοήτευση και την παράλυση του κοινωνικού σώματος και προκάλεσε την στροφή στην πλήρη ιδιώτευση και τον κοινωνικό συντηρητισμό. Η διαδικασία της κοινωνικής αποπολιτικοποίησης αποτελεί οργανικό και διακηρυγμένο τμήμα του μνημονιακού πολιτικού προγράμματος (βλέπε και το σχετικό εδάφιο στην εισαγωγή). Προβλέπει την εξουδετέρωση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας (των κομμάτων και του κοινοβουλίου) και την καθιέρωση της «τεχνοπολιτικής». Η αποθέωση του ιδιωτικού, η απομάκρυνση από την πολιτική και την εκλογική διαδικασία, για την οποία ο ΣΥΡΙΖΑ φέρει τη μεγαλύτερη ευθύνη, λειτουργεί όμως, ευθέως, εις βάρος της αριστεράς και προετοιμάζει την επιστροφή της δεξιάς. Το ιστορικό παράδοξο είναι ότι ένα κόμμα που επικαλείται την αριστερά, επιφορτίζεται με την εδραίωση της μεταδημοκρατίας στην Ελλάδα. Εν κατακλείδι, με πολιτική ευθύνη της κυβερνώσας αριστεράς δημιουργούνται ευνοϊκοί όροι, όχι μόνο για την πολιτική επιστροφή της Δεξιάς, αλλά και για την ιδεολογική της επέλαση. Όπως είναι γνωστό, η Μεταπολίτευση του 1974 συντελέστηκε με την Αριστερά στη γωνία. Η ειρωνεία της ιστορίας είναι ότι το ίδιο μπορεί να συμβεί και σήμερα. Η «Νέα Μεταπολίτευση», που επαγγέλθηκε αμετροεπώς το κυβερνών κόμμα, βρίσκεται πράγματι επί

θύραις. Αλλά το καθεστώς που διαδέχεται την Γ' ελληνική Δημοκρατία, για άλλη μια φορά, δεν θα φέρει αριστερή σφραγίδα.

- [1] Η πρώτη πραγματοποιήθηκε το 2009 στην αρχή της κρίσης και η δεύτερη τον Ιούλιο του 2017.
- [2] Για την πρώτη έρευνα αυτού του είδους, βλέπε Γιάννης Μαυρίης, «Ο Ιδεολογικός άτλας των Ελλήνων», Καθημερινή, 27 Αυγούστου 1995, σ.5.
- [3] Σχετικά με την πολιτική σημασία των «πολιτικών της ταυτότητας» και τις επιπτώσεις στην αριστερή κριτική θεωρία και τους διανοούμενους, βλέπε Razmig Keucheyan. 2017. Αριστερό Ημισφαίριο, Μια Χαρτογραφία της Νέας Κριτικής Σκέψης. Αθήνα: Angelus Novus. «Η ήττα της κριτικής σκέψης (1977-1993)», 21-62.
- [4] Η έννοια της «παγκοσμιοποίησης» δεν είχε περιληφθεί στο σκεπτικό των αξιών που μετρήθηκαν στην έρευνα του 2009.
- [5] Βλέπε σχετικά Γιάννης Μαυρίης. 2016. «Ανοδος και Πτώση. Η εκλογική επιρροή του ΣΥΡΙΖΑ πριν και μετά το Δημοψήφισμα της 17ης Ιουλίου 2015.» Τετράδια 66-67 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 2016-2017): 93-104.
- [6] Για τον προσδιορισμό των αξιών του σημερινού ιδεολογικού πεδίου στην Ελλάδα και της θέσης που κατέχουν σε αυτό οι υπό διερεύνηση πολιτικές ιδεολογίες, χρησιμοποιήθηκε η στατιστική τεχνική της «πολυδιάστατης κλιμακοποίησης» (Multidimensional Scaling). Η εν λόγω τεχνική χρησιμοποιείται για να κατασκευαστεί ένας «χάρτης», ο οποίος απεικονίζει στο χώρο τις σχέσεις μεταξύ ενός αριθμού αντικειμένων (μεταβλητών), με βάση έναν πίνακα αποστάσεων μεταξύ τους. Σε αρκετές περιπτώσεις οι διαστάσεις αυτού του χώρου μπορούν να ερμηνευτούν εννοιολογικά και έτσι να αποκαλυφθεί η συνολική εικόνα που προκύπτει από τις σχέσεις μεταξύ των μεταβλητών.

*Το κείμενο αναδημοσιεύεται από την ιστοσελίδα της Public Issue

editorial

Κροκοδείλια δάκρυα για τη Δημοκρατία

Σύσσωμος ο συστημικός πολιτικός κόσμος της χώρας εκπλήσσεται και ανησυχεί από τα αποτελέσματα των εκλογών στη Γερμανία και την άνοδο της ακροδεξιάς. Ανησυχεί και θλίβεται όπως κάνουν οι κροκοδείλοι, όταν επιχειρούν να ξεγελάσουν τα θύματά τους. Το «δημοκρατικό» μόρφωμα της Ενωμένης Ευρώπης που... χτίζουμε δήθεν όλοι μαζί, ενώ ορκίζεται στις ουμανιστικές αξίες του διαφωτισμού, από τις οποίες -σημειώνουμε- έχει απομείνει μονάχα ο αποτρόπαιος ωφελιμιστικός του σκελετός, δεν μοιάζει να τους ανησυχεί διόλου, παρότι αποτελεί τη μήτρα που γεννά διαρκώς, ανισότητα, αποκλεισμό, βαρβαρότητα, αδικία, διάλυση χωρών, ανταγωνισμούς, εθνικισμό και πόλεμο. Η παλιά έννοια «δυτικών ευρωπαϊκών ιμπεριαλισμός» δεν έχει καταρριφθεί, έχει αλλάξει σύνθεση και σύσταση: Η Γερμανία ξαναγίνεται κυρίαρχη δύναμη, υποτάσσει -αρχικά οικονομικά- χώρες και περιοχές, επιβάλλει πανευρωπαϊκή λιτότητα, τιμωρεί, στέλνει τελεσίγραφα, στήνει εκβιαστικούς μηχανισμούς. Αυτήν την κυρίαρχη δυτική ευρωπαϊκή ιμπεριαλιστική χώρα δεν τολμούν να κοντράρουν οι αστοί σε ολόκληρη την Γηραιά Ήπειρο. Υποτελείς προς αυτήν, χώρες και άρχουσες τάξεις, ορίζουν και οριοθετούν το μέλλον τους μόνο υπό την ισχυρή σκιά της. Δεν θέλουν ούτε μπορούν διανοηθούν ότι θα αγνοήσουν- πόσο μάλλον- θα αντιαχθούν στους σχεδιασμούς της. Παρόλο που πολιτικά οι δυσκολίες της Γερμανίας οξύνονται δεν αντιλαμβάνονται ότι υπάρχει ανάγκη μιας διαφορετικής πορείας από αυτήν που χαράζει το Βερολίνο. Όταν έχει τιναχθεί στον αέρα το λεγόμενο «ευρωπαϊκό κεκτημένο» και οι «ευρωπαϊκές αξίες» έχουν γίνει ξεσκονόπανο του γερμανικού ορντοφιλελευθερισμού, όταν η υποτίμηση της εργατικής δύναμης έχει φθάσει στα επίπεδα του μεσαίωνα, όταν το μεταναστευτικό γίνεται πολιορκητικός κριός ενάντια σε δικαιώματα και κατακτήσεις, όταν η «ευαισθησία» της εστεμμένης αρχηγού της ευρωπαϊκής -κι όχι μόνο- παγκοσμιοποίησης κυρίας Μέρκελ, θεωρείται ό,τι καλύτερο μπορεί να γεννήσει το «ευρωπαϊκό πνεύμα» για να τιθασευτούν πιο άγριες εκδοχές της «Ευρώπης», δεν βλέπουν τίποτα. Το μόνο που ξέρουν να κάνουν είναι να παίζουν αδιάλειπτα το ρεφραίν της καταγγελίας των «άκρων» και του «εθνολαϊκισμού». Καταπίνουν την κάμηλο -που τρέφεται πάνω από 20 χρόνια από την ληστρική τοκογλυφία, την λιτότητα και την διάλυση περιφερειακών χωρών, από τον ολοκληρωτισμό στον οποίο ηγείται η Γερμανία -και φωνασκούν για την επικίνδυνη βελόνα του «εθνολαϊκισμού, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι αυτός τρέφεται από την πολιτική ηγεμονία της Bundesbank. Το πραγματικά επικίνδυνο δεν είναι η εκλογική εκτίναξη του AfD, αλλά η υποδοχή -αν όχι και αποδοχή- των ακροδεξιών αντιλήψεων από μια πλατιά κοινωνική βάση που αναγνωρίζει με υπερηφάνεια την «γερμανική υπεροχή», τάση που ενισχύεται και ποτίζεται έντεχνα από πολλές πλευρές ευνοώντας μια νέα ρεβανσιστική απόπειρα του γερμανικού ιμπεριαλισμού. Όταν η Αριστερά έχει προσχωρήσει πλήρως στο στρατόπεδο της παγκοσμιοποίησης και σιωπά απέναντι στην «κάμηλο», τότε το «σταματήστε με αυτό που κάνετε!» μπορεί να πάρει πολλές μορφές. Η Δημοκρατία -κι όχι το άδαιο κέλυφός της- που υπερασπίζεται η ευρωπαϊκή αριστερά κινδυνεύει πραγματικά από την Γερμανική Ευρώπη. Όσο πιο γρήγορα βάλουμε φραγμό σε αυτό το «πρότζεκτ» τόσο το καλύτερο.